

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS
Miljøvernavdelingen

BÆRUM KOMMUNE – RAPPORT SYSTEMREVISJON AVLØP 2011

Bedriftsnr. 995 448 394 Anleggsnr. 0219.0187.01 Kontrollnr. 2011.008.R.FMOA Saksnr. 2011/8504 Rapportdato: 30/06-2011

Opplysninger om virksomheten

Navn	Bærum kommune
Organisasjonsnr.	935 478 715
Bedriftsnr.	995 448 394
Kommunenummer	0219
Besøksadresse administrasjon	Kommunegården, Arnold Haukelandsplass 10, Sandvika
Postadresse	Bærum kommune, tjenesteområde VA, 1304 Sandvika
Telefonnr.	67 50 40 50
E-post	post@baerum.kommune.no
NACE-kode	84.130

Opplysninger om kontrollen

Revisjonsdato	Formøte: 24. mai 2011 Intervjudag: 1. juni 2011 Sluttmøte: 16. juni 2011
Virksomhetens representanter	Se vedlagte oversikt
Fylkesmannens kontrollører	Carina Rossebø Isdahl (revisjonsleder) Henriette Givskud (revisor)
Bakgrunn for kontrollen	Frekvensbasert revisjon
Tema for kontrollen	<ul style="list-style-type: none">- Internkontroll<ul style="list-style-type: none">o Rutiner for internkontrollo Klima- og miljørisikovurderingero Avviksbehandlingo Beredskap- Påslippsvurderinger- Transportsystemet for avløpsvann- Klimatilpasninger- Oppfølging av utslippstillatelsen

Sammendrag av resultat

Fylkesmannen avdekket 3 avvik under kontrollen. Disse er:

1. Kommunen har ikke foretatt tilstrekkelige vurderinger og analyser i forhold til avløpsanlegget og forventede klimaendringer.
2. Utslippstillatelsens krav i forhold til regnvannsoverløp er ikke overholdt.
3. Kommunen har ikke fastsatt en tidsplan for beredskapsøvelser mot akutt forurensning.

Avvikene er beskrevet på sidene 3-5. (For definisjon på avvik og anmerkning, se side 2). Andre forhold og positive funn er beskrevet på side 6.

Bakgrunn

På generelt grunnlag fører Fylkesmannen tilsyn for å forebygge og avdekke forurensning av ytre miljø. Som et ledd i dette arbeidet inngår revisjon av kommunens arbeid med avløpsanlegg som går inn under kapittel 14 i forurensningsforskriften.

Revisjonsrapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under revisjonen. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Defineres som mangel på oppfyllelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Dette innebærer for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, forskrifter hjemlet i forurensningsloven eller krav og vilkår i utslippstillatelser eller dispensasjoner.

Anmerkning: Defineres som et forhold tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet, og som ikke omfattes av definisjonen for avvik. Dette kan f.eks. være mangler eller svake punkter ved virksomhetens utstyr, styresystemer eller arbeidsmåte.

Dokumentunderlag og regelverk

- *Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann Bærum kommune*, av 18.02.2009.
- *Lov om forurensninger og om avfall (forurensningsloven)*, av 13. mars 1981, med senere endringer.
- *Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)*, av 1. juni 2004, med senere endringer.
- *Forskrift om systematisk, helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)*, av 6. desember 1996, med senere endringer.

Resultat fra kontrollen

Det ble gitt 3 avvik under kontrollen.

Avvik 1: Kommunen har ikke foretatt tilstrekkelige vurderinger og analyser i forhold til avløpsanlegget og forventede klimaendringer.

Avvik fra:

- Internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 6 – Vurdere risiko
- Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann Bærum kommune, datert 18.02.2009, punkt 4.1 og punkt 8

Avviket omfatter:

- Fremtidige klimaendringer er ikke tilstrekkelig omhandlet i risikovurderingene for avløpsområdet.
- Kommunen har ikke utarbeidet en oversikt over utslipp og respons fra nettet på ulike typer regn, eller utarbeidet tiltaksplan og strategier med siktemål å motvirke økte forurensningsutslipp fra avløpssystemet til vannforekomstene fremover, i henhold til utslippstillatelsens punkt 8.

Kommentarer:

I henhold til Internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 6, skal virksomheter kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Vurderingene skal inkludere hvilke konsekvenser forventede klimaendringer kan få for avløpsanlegget. Kravet om at klimaendringer skal inngå i risikovurderingene er også spesifisert i utslippstillatelsens punkt 4.1. Forventede klimaendringer er ikke tilstrekkelig omhandlet i kommunens risikovurderinger for avløpsområdet.

I utslippstillatelsens punkt 8 stilles det krav om at kommunen ved målinger og eventuelt modellberegninger skal skaffe oversikt over utslipp og respons fra nettet på ulike typer regn. Det skal utarbeides tiltaksplan og strategier med siktemål å motvirke økte forurensningsutslipp fra avløpssystemet til vannforekomstene fremover. Analysen bør også avdekke hvor det mangler kunnskap. Slik analyse skulle sendes Fylkesmannen innen 01.06.2010. En slik analyse har ikke blitt sendt Fylkesmannen, og ble heller ikke fremlagt under revisjonen.

Oppfølging:

Kommunen må utarbeide en tidsplan for å innarbeide forventede klimaendringer i relevante risikovurderinger for avløpsområdet.

Kommunen må også utarbeide en analyse som etterspurt i utslippstillatelsens punkt 8.

Tidsplan og analyse må sendes Fylkesmannen før avviket kan lukkes.

Avvik 2: Utslippstillatelsens krav i forhold til regnvannsoverløp er ikke overholdt.

Avvik fra:

- Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann Bærum kommune, datert 18.02.2009, punkt 4.2

Avviket omfatter:

- Utslippstillatelsens krav om at driftstid for regnvannsoverløp ikke skal overstige 150 timer ble overskredet for 9 overløp i 2010.
- Flere av kommunens regnvannsoverløp har ikke installert timeteller.

Kommentarer:

I henhold til utslippstillatelsens punkt 5.2 skal hvert overløp ha installert timeteller som registrerer samlet overløpstid pr. måned og pr. år. Overløpenes driftstid for et regnvannsoverløp skal begrenses og ikke overstige 150 timer pr. år.

Mange av regnvannsoverløpene har ikke installert timeteller som registrerer overløpstid. Under revisjonen ble det oppgitt at det ikke er fysisk mulig å montere timeteller på overløpene der dette mangler.

Overløpene er kategorisert som A, B, C eller D-overløp ut fra viktighetsgrad, og det er fastsatt egne tilsynsnivåer for de ulike kategoriene. Også to av overløpene som kommunen har kategorisert som "A-overløp" mangler timeteller. Dette er overløp som kommunen trekker fram som viktige overløp og som krever hyppige tilsyn.

For regnvannsoverløp der det ikke er installert timeteller, er det plassert en kloss av kork i overløpet. Dersom klossen er borte ved tilsyn, registreres dette som en overløpshendelse og det utføres et anslag for tid og mengde i overløp.

I kommunens årsrapportering kommer det fram at driftstid for regnvannsoverløp oversteg 150 timer for 9 av regnvannsoverløpene i 2010. Antall overløp som var i drift i mer enn 150 timer var 11 i 2009, 18 i 2008 og 23 i 2007. I hovedplan avløp 2008-2017 er overløp og reduksjon av overløpsdrift oppgitt som et viktig satsningsområde. Kommunen jobber også kontinuerlig med å gjennomføre tiltak for å redusere overløpsdriften for regnvannsoverløpene.

Oppfølging:

Kommunen må sende Fylkesmannen en begrunnelse for hvorfor ikke alle regnvannsoverløp har installert timeteller i henhold til kravet i utslippstillatelsen. Begrunnelsen bør omfatte en vurdering for hvert enkelt overløp hvorvidt en timeteller er nødvendig for å sikre en god oversikt over overløpsdriften og for å utarbeide et godt utslippsregnskap. Med bakgrunn i dette kan kommunen og Fylkesmannen foreta en videre vurdering av hvordan dette kan løses på en hensiktsmessig måte.

Kommunen må fortsette sitt arbeid med å redusere overløpsdriften fra regnvannsoverløpene. For regnvannsoverløpene Ruglandsveien/Nordjordet (nr. 180) og Bærums v/Baker Østbys v (nr. 121) ønsker fylkesmannen å få tilsendt en handlingsplan med tidsfrister som omhandler

planlagte tiltak for å redusere overløpsdriften fra disse. Bakgrunnen for at Fylkesmannen ønsker en handlingsplan for disse to overløpene, er at utslippene går til Lysakerelva og Sandvikselva, som er to sårbare resipienter og at det er rapportert om stor overløpsdrift fra disse i 2010. Reduksjon av overløp til disse vassdragene vil være viktige tiltak i forhold til vannforskriften.

Begrunnelse for manglende timeteller og handlingsplaner for å redusere overløpsdrift for ovenfor nevnte regnvannsoverløp må sendes Fylkesmannen før avviket kan lukkes.

Avvik 3: Kommunen har ikke fastsatt en tidsplan for beredskapsøvelser mot akutt forurensning.

Avvik fra:

- Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann Bærum kommune, datert 18.02.2009, punkt 4.2

Avviket omfatter:

- Det er ikke utarbeidet en tidsplan for gjennomføring av beredskapsøvelser mot akutt forurensning.

Kommentarer:

I henhold til utslippstillatelsens punkt 4.2, skal beredskapen mot akutt forurensning øves etter en fastsatt tidsplan.

Kommunen har gjennomført sporadiske beredskapsøvelser på avløps- og forurensningsområdet, men det er ikke utarbeidet en plan for slike øvelser.

Oppfølging:

Kommunen må utarbeide en tidsplan for beredskapsøvelser mot akutt forurensning. Tidsplanen bør omhandle tidspunkt og type hendelse det skal gjennomføres øvelser for. Tidsplanen må sendes Fylkesmannen før avviket kan lukkes.

Andre forhold

Avviksregistreringer:

Kommunen har et forbedringspotensial i forhold til å registrere avvik for noen arbeidsområder innen avløp. Under revisjonen ble det oppgitt at det jobbes med bevisstgjøring i forhold til avviksregistreringer og for at alle avdelinger skal ta avvikssystemet aktivt i bruk.

Positive funn

Nedenfor er det listet opp elementer som Fylkesmannen ønsker å trekke fram som spesielt positive:

- Bærum kommune jobber aktivt i forhold til lokal overvannsdiskonering.
- Tjenestested vann og avløp har gode rutiner for jevnlig oppdatering av sitt kvalitetssikringssystem.
- Kommunen har etablert en egen sporingsgruppe som jobber aktivt med å kartlegge feil og svakheter ved avløpsanlegget.
- Fylkesmannen fikk inntrykk av at kommunen jobber godt i forhold til drift av pumpestasjoner og overløp.